

Petra TOMEČKOVÁ, *Solní obchod v pamětech prachatických měšťanů, České Budějovice 2007* (= diplomová práce Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 276 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Tématu paměti, způsobům jejího vytváření, uchovávání, předávání či funkcí ve společnosti se postupně dostává pozornosti také v českém dějepisectví. Přestože měšťanská společnost raného novověku nabízí dostatečné množství písemných, obrazových i hmotných pramenů, kterým by bylo možné pokládat otázky spojené s tímto tématem, prací, jež by se měšťanské předmoderní paměti věnovaly, je dosud jen velmi málo. Jeden z typů písemností, které umožňují zkoumat a interpretovat měšťanskou paměť, představují osobně laděné měšťanské kroniky, vedené často po několik generací v jediné rodině či rodu. K takovým rukopisům patří také kronika, kterou si zejména v 17. a 18. století postupně vedly dvě spřízněné erbovní rodiny z Prachatic, Turnovští z Turnštejna a Rumpálové z Kunratic, a jež je uložena ve Sbírce rukopisů Archivu Národního muzea. Úkolem Petry Tomečkové bylo pořídit edici tohoto dosud takřka nepovšimnutého pramene a pokusit se o jeho interpretaci. O tom, že se diplomantce zadaný úkol zdařil, vypovídá její předkládaná diplomová práce.

Poté, co poříдила přepis česko-německo-latinsky psaného rukopisu o rozsahu 240 stran a začala připravovat jeho edici (ta tvoří přílohu práce na s. 136-276), se také zabývala jeho interpretací, jež představuje první polovinu diplomové práce. Diplomantka zkoumaný rukopis nejprve zasadila do kontextu dosud edičně zpřístupněných vyprávěcích pramenů vzešlých z městského prostředí, přičemž nejvíce společných formálních znaků našla s mladoboleslavskou kronikou Jana Kezelia Bydžovského. Následně se již věnovala „svému“ rukopisu. Vzhledem k jeho velké obsahové pestrosti a také proto, že nebyl veden chronologicky, se pokusila určit základní tematické okruhy, jimž se jeho pisatelé věnovali: kromě rozmanitých textů vztahujících se k životu pisatelů, jejich rodině a městu se z velké části jednalo o události spojené s historií Prachatic, především s tamním solním obchodem. Proto se v následném výkladu stručně zabývala historií tohoto města a zejména tamního solního obchodu, jehož zánik souvisel s vítězstvím tzv. císařské soli nad solí pasovskou, s níž prachatictí měšťané obchodovali. Právě období 17. a 18. století, kdy rukopis vznikl, bylo charakterizováno postupným úpadkem obchodu s pasovskou solí. Proto pisatelé rukopisu, kteří patřili mezi obchodníky se solí, na jeho stránkách vytvářeli paměť na kdysi slavnou minulost tohoto obchodu a tím i na významnou minulost svého města. Hlavní „materií“,

kteřou k této konstrukci využívali, se stala privilegia na solní obchod, která Prachaticím vydali dřívější majitelé města, a rovněž zprávy o jejich intabulaci do desk zemských. Privilegia přitom doplňují smlouvy prachatických s jejich obchodními partnery či okolními městy. (Diplomantka se přitom nespokojila pouze se zprávami o těchto písemnostech na stránkách zkoumaného rukopisu, ale snažila se je dohledat také ve fondu Archiv města Prachatice ve Státním okresním archivu Prachatice.) V rukopise se proto objevuje hned několik desítek privilegií či jiných listin, opsaných in extenso nebo pouze v registové podobě. O jejich významu pro konstrukci paměti vypovídá také to, že zabírají více než polovinu celého rukopisu.

Společně s těmito záznamy, které – jak diplomantka rozpoznala – mají pro interpretaci rukopisu rozhodující význam, věnovala pozornost také zápisům vztahujícím se k dějinám Prachatic (rozmanité historické zprávy z dějin města), angažmá Turnovských i Rumpálů v městské samosprávě, neboť obě rodiny patřily k tamní radní vrstvě (zejména záznamy o obnovách prachatických městských rad) i k samotným pisatelům a jejich rodinám. Jejich spletité příbuzenské vazby se jí podařilo (re-)konstruovat především na podkladě dochovaných matrik. Jedná se zejména o rodinnou kroniku Tobiáše Viktorína Rumpála z Kunratic z druhé poloviny 17. století i o poznámky o Zikmundu Turnovském z Turnštejna, hejtmanu českokrumlovského panství v období jeho komorní správy na počátku 17. století, který byl na stránkách pamětí představen jako významná osoba rodové minulosti, mimo jiné i proto, že právě sňatkem jeho dcery Doroty s Matoušem Rumpálem roku 1618 došlo ke spříznění obou významných prachatických rodin.

Diplomovou práci Petry Tomečkové považuji za zdařilý příspěvek k poznání kolektivní i individuální paměti raně novověkých měšťanů. Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji jako **výbornou**.

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Jindřichův Hradec 28. ledna 2008